

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет інженерних та прикладних технологій
Кафедра агроінженерії

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
(БАКАЛАВРСЬКИХ РОБІТ)

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
спеціальності Н7 «Агроінженерія»

УМАНЬ – 2026

АНОТАЦІЯ ТА НОРМАТИВНА БАЗА

УКЛАДАЧІ: к.т.н., доцент Пушка О.С., к.т.н., доцент Войтік А.В., к.т.н., доцент Ковальчук Ю.О.

РЕЦЕНЗЕНТИ: к.т.н., доцент Коробко М.М. (НУБіП України); к.с.-г.н., доцент Трус О.М. (УНУ).

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри агроінженерії (протокол № 10 від 08 квітня 2026 р.) та Вченої ради факультету інженерних технологій та професійної освіти (протокол № 7 від 28 квітня 2026 р.).

Дані методичні рекомендації розроблено на основі Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня та актуальної Освітньо-професійної програми (ОПП) зі спеціальності Н7 «Агроінженерія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» (введено в дію з 01 вересня 2026 р., обсяг 240 кредитів ЄКТС). Документ систематизує вимоги до структури, змісту, тематики, компетентнісного наповнення, оформлення та публічного захисту кваліфікаційних бакалаврських робіт.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД	5
1.1 Мета і завдання кваліфікаційної роботи бакалавра	5
1.2 Компетентності та програмні результати навчання (ЗК, ФК, ПРН)	6
1.3 Порядок закріплення теми та керівництво роботою	8
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБІТ	9
2.1 Структура пояснювальної записки та вимоги до Реферату	9
2.2 Орієнтовний розподіл обсягу складових частин	10
РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН	11
3.1 Актуальна тематика робіт на основі компонент ОПП 2026	11
3.2 Зміст розділів пояснювальної записки	12
3.3 Практична спрямованість та співпраця з підприємствами АПК	13
РОЗДІЛ 4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	14
4.1 Загальні вимоги до текстової частини (ДСТУ 3008:2015)	14
4.2 Оформлення формул, рисунків, таблиць	14
4.3 Вимоги до Списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015)	15
РОЗДІЛ 5. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ, АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ	16
5.1 Академічна доброчесність та антиплагіатний контроль	16
5.2 Порядок оприлюднення робіт в репозитарії УНУ	17
5.3 Процедура та регламент проведення захисту в ЕК	17
ДОДАТКИ (Зразки супровідних документів та бібліографічних описів)	18

ВСТУП

Сучасний розвиток агропромислового комплексу України вимагає від випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності Н7 «Агроінженерія» глибоких теоретичних знань та високого рівня практичної підготовки. Впровадження інноваційних систем точного землеробства, цифрових платформ управління, засобів автоматизації та сучасних методів технічного сервісу змінює роль інженера-агроінженера, ставлячи перед ним завдання проєктування, розрахунку та ефективної експлуатації складних техніко-технологічних систем.

Кваліфікаційна робота (бакалаврська робота) є підсумковим етапом виконання освітньо-професійної програми (ОПП), самостійною комплексною працею здобувача, яка підтверджує рівень його готовності до самостійної виробничо-технологічної, проєктно-технологічної та організаційно-управлінської діяльності в галузі Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина».

Ці інструктивно-методичні рекомендації розроблені з метою надання методичної допомоги здобувачам вищої освіти та науково-педагогічним працівникам кафедри агроінженерії при виборі теми, виконанні, оформленні та захисті кваліфікаційних робіт відповідно до чинних державних стандартів та вимог ОПП.

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД

1.1 Мета і завдання кваліфікаційної роботи бакалавра

Кваліфікаційна робота бакалавра є самостійною розробкою здобувача, що здійснюється на завершальному етапі навчання. Успішний публічний захист роботи є підставою для рішення Екзаменаційної комісії (ЕК) про присвоєння здобувачу освітньої кваліфікації «Бакалавр з агроінженерії» за спеціальністю Н7 «Агроінженерія».

Головною метою виконання кваліфікаційної роботи є систематизація, закріплення та розширення теоретичних і практичних знань, отриманих здобувачем під час засвоєння обов'язкових і вибіркових компонент ОПП, а також оволодіння методологією прийняття обґрунтованих інженерних та техніко-економічних рішень.

Основні завдання здобувача під час виконання кваліфікаційної роботи:

- проведення аналізу стану досліджуваного питання на основі сучасних наукових та виробничих джерел;
- обґрунтування технологічних, конструкторських та експлуатаційних рішень із застосуванням системного підходу;
- використання засобів автоматизованого проєктування (САПР), комп'ютерного моделювання та цифрових інструментів;
- оцінка безпеки праці, охорони довкілля та техніко-економічної ефективності розробок;
- формулювання чітких висновків та конкретних рекомендацій для сільськогосподарського виробництва.

1.2 Компетентності та програмні результати навчання (ЗК, ФК, ПРН)

Виконання та публічний захист кваліфікаційної роботи є підсумковою формою перевірки набуття здобувачем компетентностей, визначених Освітньо-професійною програмою бакалавра 2026 року зі спеціальності Н7 «Агроінженерія»:

Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК1:** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
- **ЗК2:** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства.
- **ЗК3:** Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.
- **ЗК4:** Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК5:** Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.
- **ЗК6:** Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- **ЗК7:** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК8:** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК9:** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- **ФК1:** Здатність використовувати у фаховій діяльності знання будови і технічних характеристик с.-г. техніки для моделювання технологічних процесів.
- **ФК2:** Здатність проєктувати механізовані технологічні процеси сільськогосподарського виробництва.
- **ФК3:** Здатність використовувати основи механіки, матеріалознавства і міцності матеріалів.

- **ФК4:** Здатність до конструювання машин на основі графічних моделей та інструментів автоматизованого проектування (САПР).
- **ФК5:** Здатність використовувати базові методи термодинаміки і гідравліки для вирішення інженерних завдань.
- **ФК6:** Здатність вибирати і використовувати механізовані технології, в тому числі в системі точного землеробства.
- **ФК7:** Здатність комплектувати оптимальні сільськогосподарські агрегати, технологічні лінії та комплекси машин.
- **ФК8:** Здатність до використання технічних засобів автоматики і систем автоматизації технологічних процесів.
- **ФК9:** Здатність виконувати монтаж, налагодження, діагностування та випробування сільськогосподарської техніки.
- **ФК10:** Здатність організовувати використання с.-г. техніки відповідно до вимог екології та охорони довкілля.
- **ФК11:** Здатність планувати і здійснювати технічне обслуговування та усувати відмови с.-г. техніки та обладнання.
- **ФК12:** Здатність аналізувати та систематизувати науково-технічну інформацію для матеріально-технічного забезпечення.
- **ФК13:** Здатність організовувати роботу виробничих підрозділів відповідно до вимог охорони праці та безпеки.
- **ФК14:** Здатність здійснювати економічне обґрунтування доцільності застосування технологій та технічних засобів.
- **ФК15:** Здатність організовувати процеси ремонту сільськогосподарських машин та вирішувати задачі надійності техніки.

Результати виконання кваліфікаційної роботи оцінюються також за рівнем досягнення Програмних результатів навчання (ПРН1–ПРН25) згідно з Матрицею

забезпечення ПРН освітньої програми (зокрема ОКЗ8 «Дипломне проєктування та підсумкова атестація»).

1.3 Порядок закріплення теми та керівництво роботою

Тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою агроінженерії та затверджується на початку навчального року. Здобувач обирає тему за погодженням із керівником і подає заяву на ім'я ректора університету (візовану керівником, завідувачем кафедри та деканом факультету). Тема та керівник затверджуються наказом ректора університету.

Керівником кваліфікаційної роботи призначається науково-педагогічний працівник кафедри агроінженерії, який має науковий ступінь та/або вчене звання. За потреби залучаються консультанти з окремих розділів (охорона праці, екологія, техніко-економічне обґрунтування).

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1 Структура пояснювальної записки та вимоги до Реферату

Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи бакалавра повинна бути чітко структурована і включати такі елементи:

- Титульний аркуш (за встановленою формою, Додаток Б);
- Завдання на кваліфікаційну роботу (оформлене на 2-х сторінках, Додаток В);
- Реферат (анотація роботи обсягом до 500 слів, з обов'язковим зазначенням об'єкта, предмета, мети, методів дослідження, результатів та 5–15 ключових слів, Додаток Г);
- Зміст (із зазначенням сторінок усіх розділів, підрозділів та додатків);
- Перелік скорочень та умовних позначень (за потреби);
- Вступ (оцінка стану питання, актуальність, мета, об'єкт і предмет дослідження);
- Основна частина (Розділи 1–4);
- Загальні висновки (узагальнення основних результатів дослідження);
- Список використаних джерел (оформлений відповідно до ДСТУ 8302:2015);
- Додатки (матеріали розрахунків, технологічні карти, специфікації тощо).

2.2 Орієнтовний розподіл обсягу складових частин

Загальний обсяг пояснювальної записки кваліфікаційної роботи бакалавра становить **35–50 сторінок** друкованого тексту (без урахування додатків). Орієнтовну структуру та обсяг розділів наведено у таблиці 2.1.

Титульний аркуш	1
Завдання на кваліфікаційну роботу	2
Реферат (анотація)	1
Зміст	1–2
Вступ	1–2
Розділ 1. Аналіз стану питання та обґрунтування напрямку дослідження	8–12
Розділ 2. Теоретичні та/або експериментальні дослідження	12–18
Розділ 3. Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	3–5
Розділ 4. Обґрунтування досягнутих результатів (техніко-економічна оцінка)	4–6
Загальні висновки	1–2
Список використаних джерел	2–4
Додатки	без обмежень
Всього пояснювальна записка (основний текст)	35–50
Ілюстративна частина (презентація MS PowerPoint)	до 15 слайдів

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН

3.1 Актуальна тематика робіт на основі компонент ОПП 2026

Тематика бакалаврських кваліфікаційних робіт повинна відповідати сучасним напрямам розвитку агроінженерної науки й практики та базуватися на обов'язкових компонентах ОПП 2026 року:

Напрямок 1. Інноваційні технології та точне землеробство (ОК26, ОК33):

Удосконалення технологічних процесів вирощування с.-г. культур із впровадженням елементів систем точного землеробства, картографування врожайності та диференційованого внесення матеріалів.

Напрямок 2. Конструювання та обґрунтування параметрів машин (ОК16, ОК17, ОК23): Розробка або модернізація робочих органів с.-г. машин із застосуванням систем автоматизованого проєктування (САПР) та аналізом їх міцності.

Напрямок 3. Оптимізація МТП та альтернативна енергетика (ОК24, ОК25, ОК32): Обґрунтування складу машинно-тракторного парку господарств, використання альтернативних видів палива (біодизель, біогаз) та енергозберігаючих машинних агрегатів.

Напрямок 4. Технічний сервіс, діагностика та ремонт (ОК19, ОК20): Удосконалення технологій технічного обслуговування, прецизійної діагностики та відновлення зношених деталей с.-г. техніки для підвищення її надійності.

Напрямок 5. Мехатроніка та автоматизоване керування (ОК28, ОК30):

Застосування мехатронних систем, датчиків та засобів автоматичного керування у технологічних комплексах АПК.

3.2 Зміст розділів пояснювальної записки

Розділ 1 «Аналіз стану питання та обґрунтування напрямку дослідження».

Висвітлюється сучасний стан досліджуваного технологічного процесу чи конструкції машин, аналізуються науково-технічні джерела, патентні матеріали, виявляються недоліки та формулюються мета і конкретні завдання кваліфікаційної роботи.

Розділ 2 «Теоретичні та/або експериментальні дослідження». Основний за обсягом та змістом розділ роботи. Залежно від напрямку містить теоретичні розрахунки, математичне або комп'ютерне моделювання (у САПР), обґрунтування конструктивно-технологічних параметрів, методику та результати лабораторних/польових експериментів, розрахунків продуктивності та енергоємності процесів.

Розділ 3 «Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях». Викладаються конкретні технічні та організаційні рішення щодо створення нормативних умов праці на проєктуємому об'єкті, захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів, пожежної безпеки та вимог екологічності відповідно до ОК14 «Безпека праці в агроінженерії».

Розділ 4 «Обґрунтування досягнутих результатів». Містить техніко-економічну оцінку розроблених інженерних рішень (розрахунків капітальних вкладень, експлуатаційних витрат, економічного ефекту, терміну окупності) та практичні рекомендації для впровадження у виробництво.

3.3 Практична спрямованість та співпраця з підприємствами АПК

Кваліфікаційні роботи бакалаврів рекомендовано виконувати на матеріалах реальних сільськогосподарських та ремонтних підприємств, фермерських господарств чи дилерських центрів (зазвичай за місцем проходження виробничої практики). За наявності офіційного замовлення від підприємства до роботи додається бланкове замовлення та **Лист-відгук підприємства** (Додаток Ж), що підтверджує практичну цінність та можливість впровадження розробок у виробництво.

РОЗДІЛ 4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1 Загальні вимоги до текстової частини (ДСТУ 3008:2015)

Оформлення пояснювальної записки здійснюється відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»:

- Текст друкують на одному боці аркушів білого паперу формату А4 (210x297 мм) шрифтом Times New Roman, кегль 14, з міжрядковим інтервалом 1.5.
- Розміри берегів сторінки: верхній і нижній — 20 мм, лівий — 25 мм, правий — 10 мм.
- Абзацний відступ становить 1.25 см (стандартний).
- Кожен розділ починають з нової сторінки. Заголовки розділів друкують посередині великими літерами напівжирним шрифтом без крапки в кінці.
- Сторінки нумерують наскрізно арабськими цифрами у верхньому правому куті (на титульному аркуші номер не проставляють).

4.2 Оформлення формул, рисунків, таблиць

Формули нумеруються арабськими цифрами в дужках праворуч у крайньому положенні (наприклад, (2.1)). Пояснення символів наводять безпосередньо під формулою, починаючи зі слова «де» без двокрапки.

Ілюстрації (схеми, графіки, рисунки) позначаються словом «Рисунок», нумеруються в межах розділу (наприклад, Рисунок 2.3 – Схема робочого органа) і розміщуються посередині під графічним матеріалом.

Таблиці розміщують безпосередньо після першої згадки в тексті. Назва таблиці друкується над нею з абзацного відступу (наприклад, Таблиця 1.2 – Показники роботи МТП).

4.3 Вимоги до Списку використаних джерел (ДСТУ 8302:2015)

Оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел здійснюється відповідно до **ДСТУ 8302:2015** «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Приклади опису різних типів джерел наведено в Додатку 3 цих рекомендацій.

РОЗДІЛ 5. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ, АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ

5.1 Академічна доброчесність та антиплагіатний контроль

Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Кодексу академічної доброчесності та Положення про запобігання академічному плагіату УНУС, кваліфікаційна робота підлягає обов'язковій перевірці на наявність текстових збігів за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

До захисту допускаються роботи, які успішно пройшли антиплагіатний контроль. За результатами перевірки оформлюється Довідка (Акт) про результати перевірки на оригінальність, яка додається до супровідних документів кваліфікаційної роботи.

5.2 Порядок оприлюднення робіт в репозитарії УНУ

З метою забезпечення відкритості вищої освіти та академічної доброчесності, виконані та допущені до захисту кваліфікаційні роботи бакалаврів оприлюднюються в Інституційному електронному репозитарії Уманського національного університету (або на офіційному вебсайті факультету) після публічного захисту.

5.3 Процедура та регламент проведення захисту в ЕК

Публічний захист кваліфікаційної роботи проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК). Перелік супровідних документів, які надаються до ЕК:

- Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи у твердій обкладинці з підписами здобувача, керівника, консультантів та завідувача кафедри про допуск до захисту;

- Відгук керівника кваліфікаційної роботи (Додаток Д);
- Рецензія зовнішнього фахівця (Додаток Е);
- Довідка про перевірку роботи на академічний плагіат;
- Лист-відгук підприємства (за наявності замовлення, Додаток Ж);
- Ілюстративний матеріал (презентація MS PowerPoint у роздрукованому вигляді для членів ЕК).

Регламент захисту включає: доповідь здобувача (до 10 хвилин), відповіді на запитання членів ЕК та присутніх, оголошення відгуку керівника та рецензії, відповіді здобувача на зауваження рецензента. Результати захисту оцінюються за 100-бальною шкалою ECTS та національною чотирибальною шкалою.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А. Зразок заяви здобувача

Ректору Уманського національного університету
здобувача 4 курсу денної форми навчання
факультету інженерних технологій та професійної освіти
спеціальності Н7 «Агроінженерія»
Петренка Олександра Івановича

ЗАЯВА

Прошу дозволити мені виконання кваліфікаційної роботи бакалавра за темою:
«Обґрунтування параметрів робочих органів ґрунтообробного агрегату із
застосуванням засобів точного землеробства».

Керівник роботи: к.т.н., доцент Войтік А.В.

Дата _____

Підпис здобувача _____

ДОДАТОК Б. Зразок титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет інженерних та прикладних технологій
Кафедра агроінженерії

Допущено до захисту

Зав. кафедри _____ д.т.н., професор А.В. Войтік

«___» _____ 2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА)

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

тема: «Обґрунтування параметрів робочих органів ґрунтообробного агрегату із
застосуванням засобів точного землеробства»

Виконав: студент 4 курсу, групи 41-ін
спеціальності Н7 «Агроінженерія»
Петренко О.І. _____

Керівник: к.т.н., доцент Войтік А.В. _____

Рецензент _____

Умань – 2026

ДОДАТОК В

Зразок завдання на кваліфікаційну роботу

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНЖЕНЕРНИХ ТА ПРИКЛАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА АГРОІНЖЕНЕРІЇ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність: Н7 «Агроінженерія»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи

керівник роботи

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом університету від «__» _____ 20__ р. № _____

2. Строк подання здобувачем роботи

3. Вихідні дані до роботи

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка
5.	Підготовка розділу 2 (теоретичного)		
6.	Підготовка розділу 3 (охорона праці) та розділу 4 (техніко-економічне обґрунтування)		
7.	Формулювання загальних висновків, оформлення списку джерел і додатків		
8.	Виконання ілюстративної частини роботи (презентації)		
9.	Перевірка на академічну доброчесність, подання роботи керівнику		
10.	Отримання відгуку керівника, рецензії, допуску до захисту		

Здобувач

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Г. Зразок Реферату (анотації)

РЕФЕРАТ

Петренко О.І. Обґрунтування параметрів робочих органів ґрунтообробного агрегату із застосуванням засобів точного землеробства. — Кваліфікаційна робота бакалавра, Уманський національний університет, Умань, 2026. — 45 с., 4 розділи, 12 рис., 8 табл., 32 джерела, 2 додатки.

Об'єкт дослідження — процес поверхневого обробітку ґрунту комбінованим агрегатом.

Предмет дослідження — конструктивні та кінематичні параметри робочих органів ґрунтообробної машини.

Мета роботи — підвищення якості обробітку ґрунту та зниження питомої енергоємності шляхом обґрунтування раціональних параметрів дисково-розпушувальних робочих органів.

Методи дослідження — аналітичні методи механіки суцільних середовищ, комп'ютерне моделювання в середовищі САПР, польові експериментальні дослідження та статистична обробка даних.

Основні результати — розроблено математичну модель взаємодії робочого органа з ґрунтом, обґрунтовано кут атаки та діаметр диска, розроблено 3D-модель у САПР, розраховано техніко-економічну ефективність впровадження.

Ключові слова: ҐРУНТООБРОБНИЙ АГРЕГАТ, РОБОЧИЙ ОРГАН, ТОЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО, САПР, ЕНЕРГОЄМНІСТЬ, МОДЕЛЮВАННЯ.

ДОДАТОК Д. Приклади оформлення бібліографічного опису за ДСТУ 8302:2015

Тип джерела	Приклад бібліографічного опису (ДСТУ 8302:2015)
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. 2-ге вид. Київ, 2005. 308 с.
Три і більше авторів	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / В. В. Вітвіцький та ін. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с.
Стаття у журналі	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва. Вісник КНУ. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34.
Закордонна стаття	Dankevych Ye., Dankevych V. Ukraine agricultural land market formation. Acta Univ. Agric. Silvic. Mendelianae Brun. 2017. Vol. 65, № 1. P. 259–271.
Електронний ресурс / Закон	Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.02.2026).
Стандарт	ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. Київ, 2016. 26 с.
Патент	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК A01D 41/02. № а 2011 09738 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.